

INTRODUCERE.

... la lege deosebita etc. Justa deosebita etc. ...

Cu se dea o idee generala si fundamentale despre lege, Montesquieu, in situ sta-cupa de opera. După de tot, le defineste: raporturi necesare care deriva din natura lucrurilor, aduce raporturile dintre...

Sau'nă lucrurile se imparte in doua mari ordini, unu' la felia alta morala, aceea afara d'io omni, ceata in omni sau. Asadar legea, dăpa obiectul lor, sunt sau falce sau morali. De cele d'afară se ocupa, scintilele naturale in genere; cele d'afară servesc de obiecte religioase, filosofice, dreptului.

Comitate in raport cu omul, ca finia morală, lege se potu ingari in trei ordini: al scintile, ale religioase, ale morali si dreptului. Prin scintile se exprime si se dovedește cetatearea omului; prin religioase, credinta si sentimentală, fara de care viața omului nu se potu explica; morala si dreptului au de obiecta actele omului.

Dar ce diferenta pite si între o lege morala si o lege juridica si mai bine între morala si dreptul? Este esentială ca si dreptului si morala si la jupana omului fitiori, si restinga libertatea sa. In tota aceasta ale se detingă supra mai multe puncturi de vedere.

Dreptala are de obiecta o parte numai d'ia actele cele vdate ale omului, intru ceta aduce același lucru bun si ordene si buna armonia socială; mistiunea libertatilor este de o comitate juridicală si de o libertat individuală ca buna starea socială. Morala se intrunde mai departe, preceptele sale se adreaza chiaru la acele acte, vediate sau nevediate, cari nu atingă întru nimeni ordenea socială.

In dreptu, actele omului se judeca dapa efectul lor; legiuitorului obligat a veghia la manastirea ordinii, nu are curenta a se ocupa deactul de manifestatiunile externe cari atingă acea ordene. In morala actele omului se judeca după intenziune, după cogitatie astentă, după caru' psihologica a lor.

Impingă, apoi detacti de dreptu se potu fit cetara chiara prin constringere externa, prin puterea socială. Morala nu se constringe a nu supune proced...

... la lege deosebita etc. Justa deosebita etc. ...

... la lege deosebita etc. Justa deosebita etc. ...

pleroa sale deactul prin singura concintia noastră; impuneza detoriorelor noastre aduce paca cogitativa, calcetora lor este pedegata prin mustrari de supete. Eritu acetate sa vede că nu totdeauna se ordona acele opreze morali ale ordonate sau oprita de dreptu; nu tota preceptele morali sunt si regule de dreptu, sau, dapa una d'ia Romani, nu tota ceea ce permite dreptul este permis si de morala, non omne quod licet honestum est. Din contra, tota acea că ordona sau opreze dreptul este ordonata sau oprita si de morala; dreptulu nu se potu presupune mepedida de ceta in ceta si la urma morali; a face dreptulu in ceta, moralu este a impingă in viața socială una principiu de disolutiune.

Unii jurisconsulti au creduta a potu exprime, d'ce cum sunt omni moda materiale, reperta între morala si dreptu, servindu-se de metafora geometrica. Morala si dreptulu, dice ei, sunt doua cercuri concentrici cu radii inegali.

A ajută pe altulșim necorecti, a se respectă pe cel mai mare critelele. Unica sau ratiunea este: sunt detorie morali sau etice, sau, dapa cumu le numesc unii, pentru că nici o putere externa nu le potu constringe a le impingă, imperfecta. A da fa-cel de cel al lui sau, a nu venim pe nimini etc. sunt detorie juridice sau perfecte.

Dupa toate acestea, obiectala legilor de care avem a ne ocupa nu este, pana la dre-care pinta, altele, circumscrisa, delimitata.

Ca ori-ce scintia, dreptulu este primitura de divinitati si subdivinitati.

Cen d'antăim, ace mai mare divisiune a dreptului constata in a distingă unu' dreptu naturalu sau unu' dreptu pozitivu, amala care procede din natura omului ca individuu social; altalu, de a autoritatea care, dapa constitutiune, are putere de a ordona, de a opri si de a permite, in totu corpululu țirei.

Incepandu de la scintia greci, care noga existenta unu' dreptu naturalu, s'au gatafama pana in dilete toate omeni cari a sustinut căi, afara d'ia Statu, nu este dreptu.

Ciceroa a combata pe scintia greci, si, in tempurile moderne, nu a lipita de a se radea voci potentorie cari a revindicata pentru omni unu' dreptu uscurtu de natu de omula.

Ma intăim de a legi facute, dice Montesquieu, există raporturi de justitia possiblu. A dice că nimicu alitu nu e dreptu sau nedreptu, afara de ceea ce ordona sau opreze legea pozitivă, sau ca cumu omni dicit unu' scintia de a se fit decursu circumstanti' tute radeite nu era egal.

Credu, dice D. Troplong, in existenta unu' dreptu naturalu, superior omului, si conditiune a naturale sale social. Sunt regule anteriori tatoru legitoru

... la lege deosebita etc. Justa deosebita etc. ...

... la lege deosebita etc. Justa deosebita etc. ...

positive, si n'au potu primi că miascările concintei si idele de dreptu aru fi opreza legiuitorulu. Nu legea a facuta familia, proprietate, libertate, egalitate, etc. Ea pite fara indolenta să organizeze tute aceste lucruri, dar famula soeata, on opreza asupra' unu' fondu pe care l' a da natura, si este on etatu mai perfectu cu ceta se apropia de acele legi eterne, nemutabili, inancute, ce a sapatu creatorulu in inimelo nostru.

In fine art. 790, 1519 se referentia asupra la dreptulu naturalu supra numu de scintia.

A negă existenta' dreptulu naturalu este a negă că societatea e starea naturala a omului, a negă pe omni. In adeveru, omula este d'in natura destinata a trali in societate. Aristotele lu-numesce animalu politico, era Rousseau, ce este prodigiosu strabitate atestata prin concintia' genulu uman. A dice că societatea este o stare naturala, este a dice că societatei naturale dapa cari societate este; acele conditiiuni sunt legile sociale; cen dar' unu' dreptu pe care nu l' a facutu omulu, ci natura - scintia care decurge, dapa regulele ratiunii d'in idea abstracta a omului scintabile, si' pe care legiuitoru l' a sustinut aliamu in cea, legiuitorulu nu e mai ca' unu' omulu social.

Din dreptulu naturalu si n'acore dreptulu pozitivu, aduce natu, se care lu-pune, lu-constituente omulu; quod quisque populus ipse sibi constituit (Gaius I, 1).

Dreptulu pozitivu se creeza prin legiflatiune, Scintia' revede, jurisprudentia' afirmă, amendoce deavolta opreza legiuitorulu. Codificatiune o redactiua si o culaga întru singura tota.

Legiflatiunea intriga pe omeni a cuocose conditiune fizice si sociale, dezvoltandu semintelo scintile' tutei si misti, care lu-creaza scintia. Le este cen d'antăim educatiune a genulu uman, de ore ce societate e conditiuna a ore-ce dezvoltare, si dreptulu, conditiune de viața a veri-erici societati. Legiflatiune este, in originea sa, divina ca si religioase; Moise, Licurgu, Numa se adă in comunicatiune cu divinitate. Legiuitorulu, dice Rousseau, este in tute privilegiu omni ore-extraordinariu in Statu. Rousseau scrie supra impresiune istoricilor anticiflor. De a creatiune omulu se, legiflatiune nu e mai ca' unu' instinct; ispirati, ilude pe omeni istoriciflor: ea se face de popole. Legiuitorulu modernu nu este chamata a exprime opiniune sale, ci tioriele filosofice, tioriele economice si inteliptiune obiectivioru.

... la lege deosebita etc. Justa deosebita etc. ...

... la lege deosebita etc. Justa deosebita etc. ...

... la lege deosebita etc. Justa deosebita etc. ...

... la lege deosebita etc. Justa deosebita etc. ...

